

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура повсякдення

для студентів

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Комунікації та управління культурними індустріями (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)»
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: к.соц.н. Анна ТАЩЕНКО

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробник(и): Анна ТАЩЕНКО, к.соц.н., доцентка кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних структур
та соціальних відносин


_____ Олег МАЗУРИК

Протокол № 12 від « 29 » серпня 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від 31 серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії  _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування у студентів фахового уявлення про взаємовплив повсякденних практик, ідентичності, соціальних відносин та культурних цінностей, інструменти для аналізу та інтерпретації повсякденних практик у різних культурних контекстах.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти* перекладати наукову мову на мову повсякденної комунікації і навпаки.
2. *Володіти елементарними навичками* реферування та аналізу наукових праць.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна досліджує різноманітні аспекти повсякденного життя людей у різних історичних та культурних контекстах і є важливою з точки зору формування засад міжкультурної компетентності, розширення загального світогляду студентів, розуміння ними мистецького потенціалу буденного людського життя. Культура повсякдення як предмет вивчення охоплює норми, смисли і практики, що формують повсякденне життя. Значна увага приділяється аналізу матеріальних об'єктів культури – одяг, їжа, побутові предмети тощо, – а також змінам повсякденних практик під впливом різних соціальних, економічних і політичних факторів. Дисципліна закріплює навички критичного мислення та аналітичної діяльності, необхідні для дослідження соціокультурних явищ, полілогічність лекцій сприяє розвитку активної залученості до навчання, а семінари присвячено аналізу культурних кодів та опрацюванню базових і сучасних джерел про різні культурні артефакти.

4. Завдання (навчальні цілі): опанування студентами знання про взаємодію людей у повсякденному житті та формування сучасної культури повсякдення посередництвом медіа і технологій, формування у студентів уміння розуміти сучасне суспільство та його розвиток.

Дисципліна спрямована на досягнення таких **компетентностей** випускника, як:

- ФК34. Здатність створювати соціокультурні послуги.
- ФК35. Здатність аналізувати прояви соціокультурного розмаїття суспільства, причини і наслідки соціальних явищ та процесів.
- ФК40. Комплексне бачення соціокультурних процесів та явищ, ціннісних та соціогрупових особливостей соціальних спільнот.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми / методи / технології викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати сутність і особливості культурних кодів	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь, контрольна робота	10
1.2	Знати основні характеристики культури повсякдення	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь, контрольна робота	10
2.1	Вміти аналізувати структури повсякдення у різноманітних аспектах	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь, контрольна робота	30
2.2	Вміти пояснювати закономірності формування та розвитку різних культурних кодів	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь, контрольна робота	30
3.1	Бути включеним у коло актуальних проблем, сфокусованих на культурі повсякдення	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь	10
4.1	Бути готовим до критичного осмислення розвитку міжособистісних взаємодій і поведінки представників різних соціокультурних груп	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
	Програмні результати навчання (назва)					
ПРН9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію	+	+	+	+		+
ПРН10. Вивчати, узагальнювати та адаптовувати найкращий досвід соціокультурної розбудови	+	+	+	+	+	
ПРН20. Володіти навичками пошуку інформації та здобуття необхідних знань, що сприяють високоефективним результатам діяльності			+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Відповіді на семінарах: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1 – **70 балів/42 бали.**
2. Контрольна робота: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – **30 балів/18 балів.**

- підсумкове оцінювання: у формі заліку. Якщо під час семестру студент набрав менше, ніж 60 балів, для отримання заліку обов'язково слід виконати самостійні завдання, змістом і обсягом відповідні кількості неопрацьованих протягом семестру тем дисципліни, щоб добрати бали до 60. Самостійні завдання оцінюються аналогічно до відповідей на семінарському занятті.

7.2 Організація оцінювання:

1. *Відповіді* оцінюються під час фактичного проведення семінарських занять за темами 1-5, бали за успішну роботу накопичуються студентам протягом усього семестру.

2. *Контрольна робота* виконується студентами після вивчення теми 5 в рамках самостійної роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	С/Р
1	Повсякдення та візуальні культурні коди	4	4	10
2	Повсякдення та аудіальні культурні коди	4	4	10
3	Повсякдення та гастрономічні, тактильні й ольфакторні культурні коди	4	4	10
4	Продукування та використання кодів соціальної дійсності	4	4	10
5	Постколоніальна перспектива культури повсякдення	4	4	10
	ВСЬОГО	20	20	50

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **20 год.**

Семінари – **20 год.**

Самостійна робота – **50 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Кашкан М. В. Культура повсякденності. 2018. URL: https://stud.com.ua/134169/kulturologiya/kultura_povsvakdennosti
2. Ковацька О. Українська постколоніальність у текстах і контекстах / Оксана Ковацька. Редакція Дмитра Єсипенка і Кароля Ковацького. Брустури : Дискурсус, 2022. Розділи III-V.
3. Пагутяк Г., Клименко О. Розмови про життя і мистецтво / Галина Пагутяк, О. Клименко. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 240 с.
4. Тащенко А. Ю. Культурні коди (Частина 1). Аудіальна та візуальна репрезентація соціальних статусів. Київ : Видавництво ДУІКТ, 2011. С. 8-17, 44-54, 59-68.
5. Тащенко А. Ю. Культурні коди (Частина 2). Продукування та використання кодів соціальної дійсності. Київ : Видавництво ІПК Державної служби зайнятості України, 2014. С. 60-96.

Додаткова:

1. Анастасія Клименкова. Культурні коди як чинники формування ціннісних орієнтацій у сфері споживання. 2013. URL: <http://socsoc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.18.42.pdf>
2. Валентина Ляпунова. Відчуття як культурний код і мистецтво слова. 2017. URL: <https://nimfilmdpu.mozello.com/vseukranska-nternet-konferencija/page/params/post/1336745/>
3. Інна Гурова. Популярна культура як практика створення смислів і значень. 2022. URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/266071>
4. Історик. Категорія: Повсякденне життя і культура. URL: <https://historian.in.ua/category/%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8F%D0%BA%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B5-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D1%96-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/>
5. Кешмор Е. Феномен культури Кардаш'ян: Як знаменитості змінюють життя в XXI столітті / Пер. з англ. В. Карасьова. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 208 с.
6. Клочко Р. Домівка для минулого. Про музеї, історію та мистецтво / Роман Клочко. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 88 с.
7. Костюкович О. О. Їжа. Італійське щастя / Олена Костюкович; пер. В. Б. Чайковський; передм. Умберто Еко; худож.-оформлювач Г. В. Кісель. Харків: Фоліо, 2015. С. 7-18.
8. Лосева М. Теорія моди. Концепції і практики / Лосева Марина. Харків : Юнісофт, 2021. Розділи II-IV.

9. Пастуро М. Кольори наших споминів / Мішель Пастуро ; пер. з фр. А. Репи. Київ : Ніка-Центр ; Львів : Видавництво Анетти Антоненко, 2020. Розділи 2 і 3.
10. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі / Оксана Пухонська. Брустури : Дискурсус, 2022. Частина II.
11. Россі П. ЇСТИ. Потреба, бажання, одержимість / Паоло Россі ; пер. з італ. Л. Котляр. Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2018. С. 13-37.
12. Скіннер К. Людина цифрова / пер. з англ. Г. Якубовська. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 272 с.
13. Схіппер М. Голі чи покриті: Світова історія одягання та оголення / Мін Схіппер ; пер. О. Смерек. Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2019. Розділи 8 і 9.
14. Ташенко А. Ю. Візуальні культурні коди як засоби репрезентації соціальних статусів. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2010. Вип. 46-47. С. 122-143.
15. Уляна Щевйова. Культура повсякденності у вхідних просторах житлових споруд Східної Галичини кінця XIX – першої третини XX ст. 2018. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/201835/visnyk-lnam-no-35-2018-ulyana-shchevyova-282-296-stor.pdf>
16. Фішер К. Створено в Америці. Соціальна історія культури й характеру американців / Клод С. Фішер ; пер. з англ. П. Дениска. Київ : Ніка-Центр, 2022. Розділи 3 і 6.
17. Час перших. ОЛЬФАКТОРНА ІСТОРІЯ: в умовах війни українські нішові парфумери переосмислюють концепцію ароматів, адаптуючи їх до нової реальності. 2024. URL: <https://chaspershykh.ua/olfaktorna-istoriya-umovah-vijny-ukrayinski-nishovi-parfumery-pereosmyslyuyut-konczepcziyu-aromatyv-adaptuyuchy-yih-do-novoyi-realnosti/>
18. Юлія Тичківська. Культурні коди “нової реальності”: від стійкості до зростання цінності лідерського діалогу. 2021. URL: <https://aspeninstitutekyiv.org/kulturni-kody-novoi-realnosti-vid-stiikosti-do-zrostannia-tsinnosti-liderskoho-dialohu/>
19. Юлія Юхимик. Ольфакторні коди християнства. 2019. URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/191777>
20. Gustave Le Bon. The Crowd: A Study of the Popular Mind. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/125518/1414_LeBon.pdf
21. Nancy Etcoff. Survival of the Prettiest. The Science of Beauty. Anchor Books / Random House, Inc. New York, 1999.